

Wiadomości Numizmatyczne, R. LXIII, 2019, z. 207

K R O N I K A

Poczet królów Polski. Wizerunki władców na medalach i monetach
Wystawa na Zamku Królewskim w Warszawie
Nowa Izba Poselska, 11 września
— 1 grudnia 2019 r.

Na wystawie zgromadzonych zostało 178 monet i medali ukazanych wyłącznie od strony awersu — wizerunku władcy. Sześć monet reprezentowało piastowskie

mennictwo średniowieczne, charakteryzujące się symbolicznym portretem królewskim — denary Bolesława Chrobrego DVX INCLITVS, następnie denary „książęcy” i „królewski” Bolesława Śmiałego oraz znalezione w czasie badań archeologicznych monety Władysława Łokietka oraz Kazimierza Wielkiego.

Monety pierwszych Jagiellonów nie nosiły portretu władcy, który wprowadzony został dopiero po reformie Zygmunta

Wystawa *Poczet królów Polski. Wizerunki władców na medalach i monetach*.
 Fot. M. Kmieciński

Starego. Pojawiają się wtedy również pierwsze odlewane medale. Wizerunek staje się wówczas realistyczny, oddający charakterystyczny rys twarzy władcy. Najważniejsze miejsce na wystawie zajmują jednak numizmaty z okresu wazowskiego. Bujnemu mennictwu towarzyszy rozkwit sztuki medalierskiej, zwłaszcza gdańskiej. Na wystawie prezentowane były najwspanialsze dzieła gdańskich mistrzów: Sebastiana Dadlera, Jana Höhna starszego oraz młodszego, a także Samuela Ammona z jego czterdziestodukatówką na czele. Przedstawione zostały także monety i medale władców osiemnastowiecznych — Sasów oraz Stanisława Augusta, którego idealizujący wizerunek, powtarzający się na numizmatach, wykonał nadworny medalier Jan Filip Holzhaeusser.

Osobną część wystawy zajmowały serie medalierskie, od słynnej suity Stanisława Augusta poczynając. Wzorem dla niej były portrety królów Polski autorstwa Marcello Bacciarellego, które zdobią Pokój Marmurowy Zamku Królewskiego

w Warszawie. Na ekspozycji znalazły się także oryginalne stemple świty ostatniego króla Polski. Dziewiętnasty wiek reprezentowały serie medalierskie Józefa Zelta oraz Michała Sołtyka, natomiast dwudziesty medale wykonane na zamówienie Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego autorstwa znakomych medalierów — Witolda Korskiego i Ewy Olszewskiej-Borys. Ta ostatnia artystka przygotowała serię medali w oparciu o rysunki królów Polski Jana Matejki. Najnowszym akcentem były złote monety Narodowego Banku Polskiego naśladujące wspomnianą suitę Stanisława Augusta.

Ekspozycje ukazane na wystawie pochodziły w większej części ze zbiorów Zamku Królewskiego w Warszawie, część wypożyczono z innych instytucji: z Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, a także Mennicy Polskiej SA oraz od kolekcjonerów prywatnych.

Michał Zawadzki